

Аркадій Іларіонович Жуковський — визначний український історик, славіст, джерелознавець, енциклопедист, іноземний член Національної академії наук України, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка.

Народився 12 січня 1922 року в родині православного священика в Чернівцях. Після закінчення ліцею в 1940 році він вступив на філософський факультет Чернівецького університету. Однак навчання перервав початок Другої світової війни. Родина Жуковських вимушена залишити рідне місто й виїхати до Австрії. Аркадій продовжує навчання, вивчає інженерну справу спочатку у Вроцлаві (Польща), а пізніше – у Граці (Австрія), де в квітні 1949 року отримав диплом інженера-будівельника. Десять років він працював за фахом у французькій будівельній фірмі, однак зацікавлення наукою, зокрема історією та широким колом проблем українознавства, спонукало А. Жуковського до пошуку викладацької роботи та початку наукових досліджень. У 1969 році він здобув докторат в Українському вільному університеті (м. Мюнхен) за працю «Петро Могила й питання єдності Церков», а в 1976 році А. Жуковський захистив у Сорбонні докторську працю «Києво-Могилянська академія як культурний і освітній осередок Східної Європи». У 1960-1988 роках він викладав українську географію, історію, мистецтво в Інституті східних мов та цивілізацій Паризького університету, водночас від 1969 року був професором, згодом – деканом філософського факультету Українського вільного університету в Мюнхені.

Понад півстоліття життя А. Жуковський віддав Науковому товариству ім. Шевченка в Європі (НТШЄ): у 1968-1987 роках був його науковим секретарем, а в 1989-1997 та 1999-2009 роках – головою. Від 2009 року – Почесний голова НТШЄ.

Аркадій Жуковський належить до фундаторів української енциклопедистики, він багато зробив для успішного завершення головного наукового проекту української діаспори – Енциклопедії Українознавства (ЕУ), за його керівництва було закінчено видання останніх томів десяти томної ЕУ, підготовлено та видано 11-й доповнювальний том цієї енциклопедії. А. І. Жуковський був ініціатором створення багатотомної академічної Енциклопедії Сучасної України та співголовою її Головної редакційної колегії.

Професор А. Жуковський зробив вагомий внесок у популяризацію історії України у франкомовному світі. Низка його праць, виданих французькою мовою в Парижі, допомагала й допомагає французькому читачеві звільнитися від тенденційної, неправдивої інформації про історичне минуле й сьогодення України. Йому належить ідея видання антології української літератури французькою мовою («Antologie de la littérature Ukrainienne du XI-e au XX-e siècle», 2004), яку було успішно реалізовано і за яку він отримав премію ім. Івана Франка Національної спілки письменників України.

Професор А. Жуковський був добре знаний не лише в науковому світі, а й в урядових колах Франції. Під час першого і єдиного на сьогодні офіційного візиту Президента Франції в Україну А. Жуковський був у складі офіційної делегації Президента Жака Ширака й багато зробив для позитивного налаштування керівництва Французької держави до України.

Долучився професор А. Жуковський і до розвитку освіти в Україні, його книга у співавторстві з Орестом Субтельним «Нариси історії України» стала одним із посібників з історії України, за якою навчалися школярі та студенти на початку 1990-х років, коли утверджувалася Незалежність України.

Наукові здобутки і громадська діяльність Аркадія Жуковського відзначені нагородами України та Франції, громадянином якої він був. Професор Жуковський був нагороджений французьким орденом Академічних пальм (*l'Ordre des Palmes académiques*), українським орденом «За заслуги» III-го та II-го ступенів, відзнакою НАН України «За наукові досягнення», його було обрано почесним громадянином міста Чернівці.

Усі, кому довелося працювати з професором А. Жуковським, знали його не лише як талановитого вченого та організатора науки, вимогливого керівника, а й як чуйного, щирого товариша, здатного завжди зрозуміти інших і прийти на допомогу. Звістка про його раптову смерть спричинила невгамовний біль усім, кому доля дарувала нагоду зустрічатися з цією чудовою людиною.

Висловлюємо глибоке щире співчуття рідним та близьким Аркадія Іларіоновича, членам Наукового товариства ім. Шевченка в Європі, колективу Інституту енциклопедичних досліджень НАН України та членам Головної редакційної колегії Енциклопедії Сучасної України. Світла пам'ять про визначного вченого та прекрасну людину назавжди збережеться у серцях тих, хто його знав.

**Президія Національної академії наук України
Відділення історії, філософії та права НАН України**